

**Handleiding en
vragenboekje
Cash Quiz**

**Je staat voor
de klas en speelt
de Cash Quiz van
Bank voor de klas**

Mbo

Inhoud

BANK
voor de
KLAS

- Korte **omschrijving** van de gastles
- Wat is de **Cash Quiz?**
- Aan de slag! Jouw gastles met de Cash Quiz **in 4 stappen**
- Hoe verloopt de gastles als je **voor de klas** staat?
- **Vragen en antwoorden** Cash Quiz

Wat goed dat je een gastles gaat geven! In jouw gastles sta jij voor de klas. En ga je met studenten in gesprek over geldzaken. Dat doe je door het spelen van de Cash Quiz van **Bank voor de klas**. In deze handleiding staat alle informatie die je nodig hebt.

Veel plezier
met je gastles!

De gastles

Korte omschrijving van de gastles

Deze gastles gaat over de keuzes die jongeren kunnen maken met hun geld. Hoe zorg je dat je daar veilig en verantwoord mee omgaat? Wat is de rol en functie van de bank? Hoe ontstaan schulden en bij wie ligt daarvoor de verantwoordelijkheid? En hoe bescherm je jezelf tegen fraudeurs?

Deze onderwerpen worden besproken door middel van de **Cash Quiz**. Hierin worden quizvragen afgewisseld met stellingen.

Wat is de Cash Quiz?

- De Cash Quiz is een educatief online spel over omgaan met geld. Met 12 vragen, 4 stellingen en video's die de quizvragen ondersteunen.
- De Cash Quiz staat op bankvoordeklas.nl en wordt op het digibord gespeeld. De speelduur is ongeveer 30 tot 45 minuten. De studenten spelen in teams (minimaal 2, maximaal 8 teams).
- De teams krijgen per vraag tijd om deze te beantwoorden. De teams vullen zelf hun antwoorden in via hun smartphone of iPad. Daarna wordt op het digibord het goede antwoord getoond.
- Per goed antwoord ontvangen de teams **likes**.
- Het team met de meeste **likes** wint de quiz.

Na afloop van het spel stuur met een druk op de knop heel makkelijk de uitslag van jouw klas online naar Bank voor de klas. **Je klas maakt kans op een leuke prijs!**

Lesdoelen

- De student kan uitleggen wat een bank is en doet.
- De student kan verschillende oorzaken van schulden benoemen.
- De student kan verschillende kenmerken van phishing en fraude benoemen.

Duur van de les

Deze les duurt in totaal 45 - 60 minuten.

- Verdiep je voorafgaand aan de gastles in de klas en school waar je de gastles gaat geven. Vraag of de docent je kan vertellen welke onderwerpen en vragen bij deze groep spelen. Zo kun je beter aansluiten op de belevingswereld van de jongeren.
- Stel jezelf voor aan de studenten.
- Maak afspraken met de klas. Bijvoorbeeld over het stellen van vragen en het aangaan van een discussie.
- Deel persoonlijke ervaringen, maak impact. Wil je de aandacht van jongeren trekken? Hen meenemen in het verhaal en hen inspireren met een persoonlijke ervaring? Of heb je voorbeelden en/of situatieschetsen die tot de verbeelding spreken? Juist die verhalen maken impact en starten het gesprek.

**Tip ter voorbereiding:
gesprek met de school**

- Spreek een datum en tijdstip af voor je gastles.
- Overleg ook samen of de docent bij de gastles aanwezig is; dat voorkomt verrassingen.
- Vraag gerust aan de docent om de Cash Quiz klaar te zetten op het digibord.
- Leg de docent uit dat de quiz in (maximaal 8) teams wordt gespeeld. Dan kan de docent rekening houden met de indeling van de klas of alvast de teams samenstellen.

**Tip ter voorbereiding:
speel zelf de quiz**

- Speel voor je gastles zelf een paar keer de Cash Quiz. Hiervoor is een speciale oefenversie beschikbaar op <https://cashquiz-mbo.bankvoordeklas.nl/?oefensessie>. Je kunt met een device meespelen als 'team'. Dan weet je ook wat de studenten tijdens de les op hun device zien.
- Alle vragen en antwoorden van de Cash Quiz staan onderaan in dit document.
- Lees alle vragen een keer voordat je naar de school gaat. Je kunt dit document printen en meenemen. Of digitaal raadplegen tijdens je gastles.

**Tip ter voorbereiding:
noteer je persoonlijke code**

- Hou je persoonlijke code bij de hand. Deze code gebruik je voor al je gastlessen. De code ontvang je via de mail van Bank voor de klas en staat ook in Mijn Bank voor de klas, je persoonlijke portal op bankvoordeklas.nl
- Mijn Bank voor de klas is de plek waar je alles kunt vinden over jouw gastlessen. Een overzicht van de geregistreerde lessen, je persoonlijke code, lesmaterialen en tips.

Aan de slag!

Jouw gastles met de Cash Quiz in 4 stappen

STAP 1

Verdeel de klas in teams

Verdeel samen met de docent de studenten in maximaal 8 teams van 4 of 5 studenten. Dit zijn de teams. Elk team moet beurtelings antwoord geven op de vragen van de Cash Quiz.

- De studenten geven antwoord via een device. Zorg er samen met de docent voor dat ieder team daarover beschikt. Dit mag een telefoon zijn, iPad/tablet, chromebook of laptop - zo lang er maar een internetverbinding is.

STAP 2

Start de Cash Quiz op het digibord

- Ga op het digibord naar bankvoordeklas.nl en start de Cash Quiz mbo.
- Vul je startcode in. ➡ Deze heb je ontvangen per mail en staat ook in Mijn Bank voor de klas. Dat is je persoonlijke portal op bankvoordeklas.nl. Heb je geen startcode bij de hand? Dan speel je zonder code.
- Selecteer school en gastles. ➡ Klik de school aan waar je de Cash Quiz gaat spelen.
- Na het invoeren van je startcode en keuze van je school zie je een QR-code, een link en een 'room pin' (vier letters) in beeld.
- De teams moeten de QR-code scannen of naar de link (url) gaan op hun telefoon of tablet, de room pin invullen en de instructies op hun scherm volgen.
- Wanneer een team klaar is voor het spel, verschijnt dit team ook op het digibord in de lijst met deelnemende teams.
- Klik op Start de Quiz ➡ om het spel te starten.
- De Cash Quiz bestaat uit vragen en stellingen. ➡ Elk team geeft via hun eigen device antwoord op de vragen.

STAP 3

Start de Quiz: vragen verschijnen

De Cash Quiz bestaat uit 12 vragen en 4 stellingen. Bij elke vraag zie je een timer, met de bedenktijd die terugloopt. Deze timer geeft aan hoe lang de teams over de antwoorden mogen nadenken. De teams geven zelf antwoord via hun device.

STAP 4

De Cash Quiz afronden en de resultaten opsturen

- Na de 12^e vraag is de Cash Quiz afgelopen. Klik op '**Eindresultaat**'. Dan zie je hoeveel likes alle teams hebben verdiend. Het team met de meeste likes wint de Cash Quiz in de klas.
- **Een gelijkspel?** Bij een gelijkspel komt er een beslisvraag in beeld. Deze vraag is alleen voor de teams die hetzelfde aantal likes hebben gescoord. Het team dat met zijn schatting het dichtst bij het juiste antwoord zit, wint de Cash Quiz.
- Heb je de quiz gespeeld met de startcode? Dan wordt de totaalscore automatisch opgestuurd naar Bank voor de klas en maakt jouw klas automatisch kans op de landelijke prijs van €250,-, te besteden aan een educatief doel! De winnaar wordt in juni 2024 bekendgemaakt. Je kan de Cash Quiz nu afsluiten. Je gastles is klaar. Graag tot een volgende keer!

Tips voor tijdens je les:

Technische tips

- Zorg ervoor dat alle andere applicaties op het digibord zijn afgesloten, zo weet je zeker dat er tijdens het spelen van de quiz geen meldingen in beeld komen.
- Loopt de Cash Quiz vast? Ververs dan het scherm (F5).
- De Cash Quiz werkt op alle moderne browsers, maar gebruik bij voorkeur 'Google Chrome'.
- Tijdens het spel zie je bovenin het scherm (digibord) de actuele status van de verbinding tussen het digibord en de devices van de teams. Is de verbinding met een team bij de Cash Quiz verbroken? Ververs dan het scherm (F5).

Antwoord geven

- Teams verdienen **likes** door vragen juist te beantwoorden.
- Vraag de studenten hun antwoord toe te lichten.
- Bij de stellingen is er geen goed of fout. Het gaat om het gesprek in de klas over geldzaken.
- Handig! Dit document bevat tips voor het geven van je gastles.

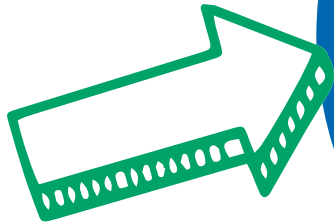
BANK
voor de
KLAS

Vragenboekje

Cash Quiz
Bank voor de klas
2023 / 2024

Mbo

Inleiding

Toelichting bij de antwoorden

In dit vragenboekje staan de vragen en antwoorden die op het digibord en de devices verschijnen. Er zijn vragen met een aanvullende toelichting bij het antwoord.

Vergeet deze toelichting niet. Juist hier leren studenten veel van.

Ga in gesprek met de studenten

Bij sommige vragen staat een extra tip. Doel is een gesprek met de klas over geldzaken.

Deze tips verschijnen niet op het digibord, maar vind je alleen in dit vragenboekje.

Je kunt zelf per vraag besluiten of je extra tijd wilt besteden aan een gesprek met de studenten en of het past bij de klas aan wie je de gastles geeft.

Vragen & antwoorden

Vraag 1

Vraag

Welke uitspraak is waar?

- Het geld dat je leent van de bank, komt van de overheid.
- Het geld dat je leent van de bank, is geld van spaarders en investeerders.
- Het geld dat je leent van de bank, is eigendom van de bank.
- Het geld dat je leent van de bank, is jouw eigen geld.

Antwoord

Het geld dat je leent van de bank, is geld van spaarders en investeerders.

Toelichting:

Een bank is een bedrijf dat spaargeld bewaart en aan andere mensen kan uitlenen. Zo brengt een bank het aanbod van geld en de vraag naar geld bij elkaar. Het geld op een spaarrekening leen je eigenlijk aan de bank. Zij gebruikt het spaargeld van consumenten om leningen en hypotheek te verstrekken of om te beleggen.

Vraag 2

Vraag

WAAR OF NIET WAAR? - Banken zorgen ervoor dat het makkelijker is om zaken te doen met andere landen.

- Waar
- Niet waar

Antwoord

Waar

Toelichting

Banken maken het betalingsverkeer tussen personen en bedrijven mogelijk, binnen Nederland maar ook tussen Nederland en andere landen.

Stelling

Het is belangrijk dat banken en jongeren elkaar leren kennen.

- Eens
- Oneens

Toelichting:

Uit onderzoek blijkt dat als consumenten weten wat een financiële instelling doet, dat het vertrouwen in de financiële instelling vergroot. Dat jongeren weten wat een bank is en wat een bank doet draagt bij aan het verlagen van de drempel om met een bank contact op te nemen. Stel één of meerdere vragen om de discussie op gang te houden:

- Als je elke maand geld overhoudt, wat doe je dan?
- Ken jij je bank?
- Heb jij dezelfde bank als je ouders/verzorgers?

- Of: heb je bewust een keuze gemaakt voor een bank? Waarom?
- Heb jij je bank wel eens om hulp gevraagd? Waarvoor?
- Wat heb je nodig van je bank?
- Weet jij waar jouw bank in investeert?
- Maakt dat je uit?
- Heb je vertrouwen in de bank? Waarom wel of niet?
- Is vertrouwen terug te winnen?
- Wat vind je van het imago van de bank?

Rond het gesprek positief af.

Vat samen en vraag studenten naar de conclusie.

Vraag 3

Vraag

WAAR OF NIET WAAR? - Roodstand is geen schuld.

- Waar
- Niet waar

Antwoord

Niet waar

Toelichting

Rood staan betekent dat je geld hebt gebruikt dat je op dat moment niet had. Dat geld moet je terug betalen. Het is dus een schuld.

- Met rood staan krijg je tijdelijk extra bestedingsruimte op je betaalrekening
- Rood staat kost veel geld! De rentes verschillen per bank en gaan van 5% tot 14%

Vraag 4

Vraag

Noem drie liedjes waar het woord 'geld' of 'money' of 'bank' in voorkomt.

Toelichting:

Een snelle vraag. Beoordeel zelf of de teams het juiste antwoord hebben ingevoerd. Drie liedjes is het goede antwoord.

Stelling

Ik heb weleens iets gekocht, omdat ik het bij een influencer heb gezien.

Toelichting

Laat studenten hun antwoord toelichten.

Vragen die je kunt stellen:

- Wat voor soort spullen zie je bij influencers?
- Wat zorgt ervoor dat jij die spullen ook wil hebben, wat zijn hun trucs?
- Heb je het altijd door als een influencer reclame maakt voor een product, en dus geld verdient door het aan te prijzen?

Toelichting die je als gastdocent kunt geven:

- Het is heel normaal om naar anderen te kijken en je door hen te laten inspireren. Dat gebeurt nu natuurlijk veel op sociale media.
- Het is daarbij steeds vaker onduidelijk te zien wat er nu reclame is, en wat niet?
- Vroeger zag je een bekende sporter in een reclame op televisie, en dan wist je zeker dat hij betaald werd om te zeggen wat zijn lievelingsdrankje was. Nu kan het lijken alsof een influencer fan is van een bepaald product, terwijl dat evengoed reclame is. Het is goed om je daarvan bewust te zijn en te proberen om wat zakelijker naar een product te kijken. Heb ik het echt nodig, hoe is de kwaliteit en is deze aankoop mijn geld wel waard?

Vraag 5

Vraag

Hoeveel mbo-studenten hebben een schuld?

- Ongeveer een kwart.
- Ongeveer de helft.
- Meer dan de helft.

Antwoord

Ongeveer een kwart

Toelichting:

Veel mbo'ers vragen geen zorgtoeslag aan, doen geen belastingaangifte of maken geen gebruik van studiefinanciering, omdat ze niet goed weten hoe het zit. Daarmee laten ze geld liggen waar ze recht op hebben.

Vraag 6

Vraag

De meest voorkomende schuld bij mbo-studenten is...

- Een lening bij vrienden of familie.
- Een betalingsachterstand bij zorgverzekeraar of telefoonaanbieder.
- Openstaande verkeersboetes.
- Rood staan bij de bank.

Antwoord

Een betalingsachterstand bij zorgverzekeraar of telefoonaanbieder

Toelichting

Van de mbo'ers met een schuld heeft 10 procent een informele lening (bij vrienden of familie), 5 procent een formele lening (bijvoorbeeld bij een bank), 21 procent een betalingsachterstand en staat 5 procent rood*.

Veel jongeren weten niet dat ze recht hebben op een zorgtoeslag. Als je zes maanden je zorgverzekering niet hebt betaald, krijg je een boete, word je geregistreerd en moet je 130% per maand betalen. Ook ben je niet meer aanvullend verzekerd.

Tips om grip te krijgen op je financiën:

Inzicht:

- Zet alle inkomsten en uitgaven op een rij
- Weet wat je vaste lasten zijn
- Weet wanneer je financiële mee- of tegenvallers kunt verwachten

Besparen:

- Kijk wat je kunt besparen
- Probeer impulsieve uitgaven te voorkomen
- Koop niet op afbetaling

Buffers:

Probeer een buffer op te bouwen voor onvoorziene kosten

* Bron: <https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/nibud-mbo-onderzoek-2021/>.

Stelling

Schulden zijn je eigen schuld.

- Eens
- Oneens

Toelichting:

Laat de studenten hun antwoord toelichten.

Vragen die je kunt stellen:

- Denk jij dat de jongeren die je kent schulden hebben?
- Zouden ze dit gemakkelijk bespreken denk je of zijn schulden een taboeonderwerp?
- Naar wie ga jij toe als je wilt praten over geld of schulden?
- Hoe denk je over de kloof tussen arm en rijk?
- Ben jij 18? Heb je informatie ontvangen over je financiële verantwoordelijkheden toen je 18 werd?
- Van wie?

- Wat weet jij van toeslagen?
- Hoe zou jij geïnformeerd willen worden? (school, jongeren, ouders?)
- Wat zeg je tegen je vrienden als je geen geld hebt?

Rond het gesprek positief af. Vat samen en vraag studenten naar de conclusie.

Vraag 7

Vraag

Wat is een geldezel?

- Iemand die zonder nadenken geld uitgeeft.
- Iemand die (tegen betaling) zijn rekening laat gebruiken voor het overmaken van crimineel geld.
- Iemand doet zich voor als medewerker van jouw bank, om zo achter jouw gegevens te komen.
- Iemand die heel gierig is.

Antwoord

Een geldezel is iemand die (tegen betaling) zijn rekening laat gebruiken voor het overmaken van crimineel geld.

Toelichting

Op bijvoorbeeld Instagram kom je comments tegen met #snelgeldverdienen onder de post. Dit is een nieuwe manier van criminaliteit. Het doel is om jongeren te verleiden hun bankpas en pincode af te geven. Doe je dit? Dan ben je een zogenoemde geldezel.

Vraag 8

Vraag

WAAR OF NIET WAAR? - Als geldezel ben je strafbaar.

- Waar
- Niet waar

Antwoord

Waar

Toelichting:

Als geldezel ben je strafbaar. Jouw rekening wordt gebruikt om (crimineel zwart verdiend) geld wit te wassen, van bijvoorbeeld geld dat is verkregen door oplichting via Markplaats. Dat kan grote gevolgen hebben voor je toekomst. Je kunt dan bijvoorbeeld geen hypotheek afsluiten. Dat zou heel erg zijn!

Stelling

Ik weet waar ik terecht kan als ik me zorgen maak over geldzaken.

- Eens
- Oneens

Geef studenten de beurt en ga hier vervolgens over in gesprek

Toelichting

Vragen die je kunt stellen:

- Met wie kun je over geldzaken praten
- Waar kun je terecht als je ouders je niet kunnen helpen bij je geldzaken
- Is er een vertrouwenspersoon op jouw school
- Is er een budgetcoach op jouw school

Sluit af door de studenten te wijzen op school kun je bijvoorbeeld benaderen:

- vertrouwenspersoon
- mentor
- decaan
- budgetcoach (sommige mbo scholen hebben een budgetcoach)

Vraag 9

Vraag

WAAR OF NIET WAAR? - Als je je pincode vergeten bent, kun je de bank bellen om deze op te vragen.

- Waar
- Niet waar

Antwoord

Niet waar

Toelichting:

Nee, dat is niet mogelijk. Je pincode is voor iedereen geheim. Ook voor de bank. Daarom kunnen ze deze niet direct aan je meegeven, maar sturen ze een nieuwe pincode per post naar je op.

Vraag 10

Vraag

Hoeveel aangiftes komen er gemiddeld dagelijks bij de politie binnen over marktplaats fraude?

- A: 20
- B: 70
- C: 150

Antwoord

70

Toelichting

Via Marktplaats proberen criminelen je ID kaart af te troggelen voor identiteitsfraude.

Stuur nooit een foto van je identiteitsbewijs, bankafschrift of bankpas naar een (ver)koper als deze daarom vraagt om zogenaamd te controleren of je wel betrouwbaar bent. Ook niet als de andere partij zelf eerst een kopie stuurt. Daarmee loop je een groot risico slachtoffer te worden van [identiteitsfraude](#).

Vraag 11

Vraag

Mag je met dit Biljet nog betalen?

- Ja dat mag
- Nee dat mag niet

Antwoord

Ja, dat mag.

Toelichting:

Ja, want het biljet is voor meer dan de helft heel.

Dus dan telt het als geld. Maar, een winkelier mag het wel weigeren. Als je het biljet wilt omwisselen voor een nieuw biljet dan kan dat via de Nederlandsche Bank.

Vraag 12

Vraag

Noem 3 voorbeelden van online Fraude

Antwoord

- Goed
- Fout

Toelichting

Phishing
Spoofing
Catfishing
Doxing
Pretexting
Whatsappfraude
Geldeze

Beslisvraag bij gelijk spel:

Vraag

Hoeveel Nederlanders hadden in 2022 een creditcard?

Antwoord

55%

Notities

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Notities

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

BANK
voor de
KLAS

Colofon

Bank voor de klas is het
gezamenlijk platform
voor financiële educatie
door banken. Kijk voor
meer lesmateriaal op
www.bankvoordeklas.nl

Deze banken maken Bank voor de klas

